

FICHA IDENTIFICATIVA**Datos de la Asignatura**

Código	35392
Nombre	Gramática histórica catalana
Ciclo	Grado
Créditos ECTS	6.0
Curso académico	2022 - 2023

Titulación(es)

Titulación	Centro	Curso	Periodo
1001 - Grado Filología Catalana	Facultad de Filología, Traducción y Comunicación	3	Primer cuatrimestre

Materias

Titulación	Materia	Caracter
1001 - Grado Filología Catalana	6 - Diacronía de la lengua catalana	Obligatoria

Coordinación

Nombre	Departamento
CASANOVA HERRERO, EMILI	140 - Filología Catalana
LLUCH CRESPO, GEMMA DESAMPARADOS	140 - Filología Catalana

RESUMEN

L'assignatura Gramàtica històrica catalana té els objectius següents:

1. Ensenyar l'estudiant a entendre i explicar els canvis lingüístics del llatí al català.
2. Ensinistrar l'alumne en les tècniques de la lingüística diacrònica.
3. Acostumar l'alumne a enfrontar-se a textos antics.
4. Relacionar la gramàtica històrica catalana amb la de les altres llengües romàniques.
5. Familiaritzar els estudiants amb els problemes teòrics i metodològics de la disciplina.
6. Ensinistrar els alumnes en el maneig i la recerca de les fonts i la bibliografia de la disciplina.

7. Desenvolupar les estratègies crítiques i analítiques dels estudiants per a resoldre els problemes que planteja la gramàtica històrica catalana.

CONOCIMIENTOS PREVIOS

Relación con otras asignaturas de la misma titulación

No se han especificado restricciones de matrícula con otras asignaturas del plan de estudios.

Otros tipos de requisitos

Coneixements previs de caràcter genèric.

COMPETENCIAS

1001 - Grado Filología Catalana

- Ser capaz de localizar, manejar y sintetizar información bibliográfica en el área de la filología catalana.
- Ser capaz de identificar problemas y temas de investigación y evaluar su relevancia en el área de la filología catalana, así como para iniciarse en dichos temas de investigación.
- Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
- Conocer la gramática y desarrollar las competencias comunicativas en lengua catalana.
- Interrelacionar diferentes áreas de estudios humanísticos.
- Comparar y analizar constituyentes de la lengua propia con los de otras lenguas.
- Conocer la evolución histórica interna y externa de la lengua catalana y su aplicación para el comentario de textos en perspectiva histórico-filológica.

RESULTADOS DE APRENDIZAJE

Al final d'aquesta assignatura s'espera que l'estudiant siga capaç de:

- Comprendre i resumir correctament el contingut d'estudis o monografies sobre gramàtica històrica catalana.
- Poder reconstruir el passat històric de la gramàtica de la llengua catalana.
- Descriure correctament aspectes fonamentals de la llengua catalana relacionats amb l'ortografia, fonètica, morfologia, sintaxi i lèxic en el seu aspecte diacrònic.
- Saber interpretar i comentar lingüísticament textos antics en llengua catalana.
- Situar correctament en el temps i en l'espai els fets evolutius de la llengua catalana.
- Conèixer i saber usar la nomenclatura de la disciplina.

DESCRIPCIÓN DE CONTENIDOS

1. Introducció a la gramàtica històrica catalana.

- 1.1. El canvi lingüístic. Sincronia i diacronia.
- 1.2. El català contrastat amb les llengües romàniques més pròximes.
- 1.3. Cultismes i formes tradicionals en el català actual. Regles generals.
- 1.4. Relació de la gramàtica històrica amb altres disciplines afins.
- 1.5. Qüestions generals de mètode en gramàtica històrica

2. Fonètica i fonologia històriques catalanes (I). El vocalisme.

- 2.1. Evolució de les vocals tòniques i àtones. Grups vocàlics.
- 2.2. Tipus de iod. La diftongació en català.

3. Fonètica i fonologia històriques catalanes (II). El consonantisme.

- 3.1. Evolució del consonantisme. Del sistema consonàntic llatí al català.
- 3.2. Els grups consonàntics.

4. Morfosintaxi històrica catalana (I).

- 4.1. Tendències en evolució morfològica.
- 4.2. El nom i l'adjectiu: el gènere, el nombre i el cas.
- 4.3. Els determinants i quantificadors. Els pronoms personals i els relatius.

5. Morfosintaxi històrica catalana (II). La morfosintaxi verbal.

- 5.1. La morfologia verbal.
- 5.2. Reajustament en les formes i funcions.

6. Morfosintaxi històrica catalana (III).

- 6.1. Evolució sintàctica. Els orígens de la frase catalana.
- 6.2. Les preposicions i els adverbis.
- 6.3. Les conjuncions.

7.

VOLUMEN DE TRABAJO

ACTIVIDAD	Horas	% Presencial
Clases de teoría	60,00	100
Elaboración de trabajos individuales	28,00	0
Preparación de actividades de evaluación	36,00	0
Preparación de clases de teoría	10,00	0
Preparación de clases prácticas y de problemas	10,00	0
Resolución de casos prácticos	6,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGÍA DOCENTE

Els continguts de l'assignatura, de caràcter teòric i pràctic, s'introdueixen partint dels coneixements previs de l'aprenent, que haurà de participar de forma activa en el desenvolupament de l'aprenentatge.

Els alumnes disposaran d'un dossier de textos expressament recomanats, els quals complementen les classes teoricopràctiques.

Els estudiants realitzaran, de forma individual, activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, les quals seran corregides en les classes pràctiques.

Els estudiants realitzaran, de forma individual o en grup de dues persones, el comentari lingüístic d'un text que els facilitarà el professor. El professor orientarà els alumnes sobre la realització del comentari lingüístic de textos antics.

Pel que fa a les hores no presencials, els estudiants les dedicaran a:

- l'estudi i preparació de les classes teoricopràctiques,
- la preparació i realització d'activitats pràctiques,
- la preparació i realització del treball de comentari lingüístic,

d) la preparació i realització de la prova escrita final.

Els professors i els estudiants faran servir l'Aula Virtual i el correu electrònic com a mitjà per comunicar canvis, detalls sobre les activitats pràctiques, etc. No obstant això, es recomana l'assistència a les tutories presencials per a tractar qüestions o dubtes de caràcter individual o específic.

EVALUACIÓN

L'avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant es durà a terme a partir de dos elements:

a) Les activitats pràctiques relacionades amb el contingut de l'assignatura, que hauran de ser realitzades durant el desenvolupament de l'assignatura, i el comentari historicolingüístic de textos, que es lliurarà al final del curs. Aquesta part constituirà el 30% de la nota (20 % comentari, 10 % activitats).

b) Una prova escrita final que avaluarà els coneixements teòrics i pràctics, així com l'adquisició de les competències generals i específiques. Aquesta part constituirà el 70% de la nota. La prova escrita final inclourà:

1. Qüestions teorico-pràctiques relacionades amb la gramàtica històrica catalana i amb la seua metodologia (50% de la nota final).
2. Resum crític o qüestions sobre un o més dels textos del dossier de textos expressament recomanats (20% de la nota final).

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir avaluat positivament el comentari historicolingüístic de textos, i tenir aprovades les dues parts de la prova escrita final (2,5 punts sobre un màxim de 5 les qüestions teorico-pràctiques i 1 punt sobre 2 el resum o les qüestions sobre els textos).

En totes les proves cal demostrar un bon coneixement del registre formal i de la normativa gramatical. D'acord amb els criteris acordats pel Consell del Departament de Filologia Catalana, el fet de cometre faltes de normativa en la prova final comportarà la qualificació de no apte, independentment de la nota del contingut. Igualment, en el treball pràctic final les errades de normativa compten negativament.

Resum de l'avaluació:

Proves de l'avaluació	% sobre final
a) Activitats pràctiques i comentari	30 %

historicolingüístic de textos (30 %)	
b) Proves finals:	
a. Qüestions teoricopràctiques (50 %)	
b. Resum o qüestions sobre els textos del dossier (20 %)	

REFERENCIAS

Básicas

- Badia i Margarit, Antoni M. (1981): Gramàtica històrica catalana, València: 3 i 4.
 - Batlle, Mar-Martí, J.-Moran, J.-Rabella, J.A. (2016), Gramàtica històrica de la llengua catalana, Barcelona: PAB.
 - Casanova, Emili (1989): Gramàtica històrica catalana: Proposta dun mètode destudi, Caplletra, 6, pp. 7-20.
 - Casanova, Emili i Joaquim Martí (2000): Gramàtica històrica i Onomàstica, dins Júlia Butiñá Jiménez (coord.), Llengua Catalana III, Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia, pp. 15-200.
 - Duarte, Carles i Àlex Alsina (1984): Gramàtica històrica catalana, Barcelona: Curial.
 - Gulsoy, Joseph (1993): Estudis de gramàtica històrica, Barcelona: PAM.
 - Moll, Francesc de B. (2006): Gramàtica històrica catalana, València: Universitat de València.
 - Pérez Saldanya, Manuel (1998): Del llatí al català. Morfosintaxi verbal històrica, València: PUV.
 - Rasico, Philip (1982): Estudis sobre la fonologia del català preliterari, Barcelona: PAM.
 - Recasens, Daniel, (2017), Fonètica històrica del català, Barcelona: IEC.
- RECULL D'ARTICLES I MATERIALS DEL DOSSIER.

Complementarias

- Bastardas, Joan (1996): Diàlegs sobre la meravellosa història dels nostres mots, Barcelona, ed. 62.
- Coromines, Joan (1983): Lleures i converses dun filòleg, Barcelona: Club editor.
- Coromines, Joan (1988-1991): Diccionari etimològic i complementari de la llengua catalana, Barcelona: Curial.
- Martí i Castell, Joan (1990): Gramàtica històrica. Problemes i mètodes, València: PUV.
- Moran, Josep (1994): Treballs de lingüística històrica catalana, Barcelona: PAM.
- Russell-Gebbett, P. (1965): Mediaeval Catalan Linguistic Texts, Oxford.